

УДК 376:353:3:796:799.071 («21»/1928/2017»21»)

Шевченко С. М.

ORCID: 0000-0002-0432-8893

Кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу історії та філософії освіти,
Інституту педагогіки НАПН України
(Київ, Україна), E-mail: shevchenko_s_n@ukr.net

Гомзяк О. В.

Аспірант Академії зв'язку імені О. С. Попова
(Київ, Україна), E-mail: astrau@ukr.net

Гомзяк О. С.

Вчитель вищої категорії з фізичної культури,
Музичанська загальноосвітня школа
(с. Музичі, Київська обл., Україна)

ВПРОВАДЖЕННЯ ІДЕЙ ПЕДАГОГА З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МУЗИЧАНСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС (З НАГОДИ 75-ЛІТТЯ ГОМЗЯК ОЛЕКСАНДРИ СЕМЕНІВНИ)

У статті проаналізовано впроваджені ідеї педагога з фізичного виховання Музичанської загальноосвітньої школи Гомзяк Олександри Семенівни; висвітлено практичну діяльність вчителя вищої категорії Музичанської загальноосвітньої школи як цілеспрямовану роботу з дітьми заради їх здоров'я; розкрито сутність фізичного виховання для дітей; показано важливість предмету фізичного виховання як здоров'язберезувальної функції кожної дитини.

Мета статті – проаналізувати практичну діяльність педагога вищої категорії з фізичного виховання Гомзяк О. С. як професійного діяча своєї роботи та показати впроваджені ідеї педагога-практика заради збереження здоров'я дітей.

Методологія дослідження. У статті використано багаторічний системний аналіз наукових, літературних джерел, що ґрунтується на загальнонауковому та частково-науковому рівнях пізнання. Взято наживо інтерв'ю у педагога-практика з понад 40-річним стажем роботи, педагога вищої категорії з фізичного виховання Гомзяк Олександри Семенівни. Методологічною основою є системний до аналізу педагогічних джерел щодо професійної діяльності освітян. Методологія дослідження дозволила виокремити професійну успішність педагога-практика, як неординарну цілеспрямовану особистість заради здоров'язберезувальної функції дітей.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні впроваджуваних ідей професійної успішності вчителя, яка складається з таких компонентів: установка на професійне зростання засобами різновиду діяльності фізичного виховання, здатність до самопізнання, актуалізація здатності до розвитку та забезпечення дітей здоровим образом життя.

Висновки. Професійна успішність педагога є особистісно якісною характеристикою діяльності, яка визначається як професійними так і особистісними показниками Олександри Семенівни Гомзяк. Цілеспрямованість учителя на постійний саморозвиток і самовдосконалення є джерелом підтримки сталості професійної успішності упродовж всього професійного шляху педагога-практика, що й визначає високу продуктивність та емоційну комфортність у її професійній діяльності.

Ключові слова: педагог-практик, професійна успішність учителя, фізичне виховання, Музичанська загальноосвітня школа, здоров'я, В. Сухомлинський, навчання, оздоровлення.

Постановка проблеми. Нині органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють розвитку фізичного виховання в навчальних закладах. Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів які навчаються у тій чи іншій школі, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення

фізичної підготовки до активного життя, оздоровчої спрямованості та широкого використання різноманітних засобів і форм фізичного виховання.

Законодавство України про фізичну культуру і спорт базується на Конституції України і складається з цього Закону, відповідних міжнародних договорів України та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у цій сфері. Фізична культура у сфері освіти базується на затверджених документах відповідно до закону державних стандартах освіти, спрямованих на забезпечення науково обґрунтованих норм рухової активності дітей з урахуванням стану їхнього здоров'я, рівня фізичного розвитку. Відповідно до норм навантажень фізичного виховання вони розписані в нормативно-правових документах для дітей як загальноосвітніх шкіл, так і окремо для дітей з особливими потребами.

Фізична культура є обов'язковим заняттям закладів загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти і здійснюється відповідно до навчальних програм затверджених у встановленому порядку. У закладах освіти заняття з фізкультурно-спортивної реабілітації учнів і студентів з інвалідністю є обов'язковими, їх періодичність та інтенсивність визначаються індивідуально, з урахуванням медичних рекомендацій (Ч. 6, ст. 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012). Фізична культура – це здоровий спосіб життя, вона корисна для оздоровчого розвитку та вдосконалення кожної особистості. Саме ці поняття необхідно формувати у дітей починаючи з раннього віку, закріплюючи в сім'ї, школі, середніх спеціальних і закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі проблема фізичної культури в процесі всебічного розвитку особистості досліджується широко й різносторонньо як невід'ємна частина оздоровлення суспільства (С. Іконнікова, 1987), різні форми активності людини, спрямованої на розвиток фізичних якостей, підвищення працездатності, зміцнення здоров'я (А. Огністий, 2001 та ін.). Про збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я дитини писали В. Агарков, Е. Білецька, В. Неділько та ін. Проблеми збереження здоров'я, гармонійного розвитку дитини щодо дотримання нормативів санітарно-гігієнічного стану внутрішньошкільного середовища й організації навчально-виховного процесу з питань захисту у соціумі усіх верств населення, в тому числі й «осіб з обмеженими можливостями здоров'я» у своїх працях розглядали Н. Гребняк, А. Колупаєва, Л. Савчук та ін.

Одним з найзначніших представників такого підходу до виховання учнів є український педагог-новатор В. Сухомлинський. Розвиваючи кращі ідеї світової гуманістичної педагогіки, він зумів високо підняти цінності ідеалу здоров'я. Учений у книзі «Серце віддаю дітям» («Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я») писав: «Я не боюся ще й ще раз повторити: турбота про здоров'я – найважливіша праця вихователя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежать їхнє духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра у свої сили». За своєю суттю вся педагогіка Сухомлинського – це своєрідна «лікувальна педагогіка». На багато років він випередив сучасне визнання турботи про фізичне і психічне здоров'я вихованців як спеціальну задачу школи [5, 132].

Питання формування здоров'я учнів через освіту, науково виврене впровадження в українську школу здоров'язбережувальних освітніх технологій вимагає історико-педагогічного аналізу й творчого осмислення теорії й практики організації навчально-виховного процесу, спрямованого на збереження й зміцнення здоров'я дитини. Турбота про всебічний розвиток підростаючого покоління є одним з найважливіших завдань працівників, вчителів школи, викладачів різних навчальних закладів. Школа – це середовище де відбувається розвиток фізичної культури особистості. І, найефективнішими засобами та формами фізичного виховання у підготовці дітей насамперед залежить від цілеспрямованості вчителя фізичної культури. Саме вчитель надихає їх на любов та бажання до фізичної культури, а отже і здорового способу життя. Здоров'я – найцінніший скарб! «Залишатися здоровою людиною усе життя – це постійна наполеглива праця. Найголовніше в житті – це бути здоровими. Від здоров'я нації залежить існування самої держави. Здоров'я людини визнано як найвищу людську цінність» [5, 132]. Тому одним із головних завдань національної системи освіти є виховання свідомого ставлення учнів до свого здоров'я та здоров'я інших, формування засад і гігієнічних навичок здорового способу життя, збереження й зміцнення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я дитини (закон України «Про загальну середню освіту», «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті»). Поряд із цим під час аналізу різних соціальних чинників у науково-методологічних дослідженнях сучасних вчених недостатньо уваги приділялось фізичній культурі у формуванні особистості, зокрема історії розвитку шкіл України, що впроваджували нові ідеї у навчанні та вихованні дітей педагогів-практиків з фізичної культури, що й зумовило тематику статті.

Мета статті – проаналізувати практичну діяльність педагога вищої категорії з фізичного виховання Гомзяк Олександри Семенівни, як професійного діяча своєї роботи та показати впроваджені ідеї педагога-практика заради збереження здоров'я дітей.

Виклад основного матеріалу. Особливе місце у нашому дослідженні полягає у вивченні педагогічної майстерності та впроваджуваних ідей вчителя фізичного виховання Музичанської загальноосвітньої школи, класного керівника і наставника дітей цієї школи, організатора туристичних походів, змагань та гуртків, педагога-практика Гомзяк Олександри Семенівни яка все своє життя віддала

у навчанні дітей цієї школи. Понад сорок років педагог вищої категорії з фізичної культури вела свій улюблений предмет і прививала любов до фізичної культури, як оздоровчої процедури особистості. Молодий педагог підтверджувала думку відомих учених, названих вище, що фізична культура є вагомим соціалізуючим чинником, який спроможний створити умови для задоволення потреб суспільства, зокрема дітей, пов'язаних з біологічним і духовним розвитком, здоров'ям і їх високопродуктивною працею.

Здійснюючи складне і відповідальне завдання всебічного розвитку особистості кожного учня, загальноосвітня школа і вчитель нерідко стикаються з дітьми, які мають свої особливості, особисту пізнавальну діяльність чи інвалідність і це потребує своїх особливих шляхів виховання, навчання та направлення дітей полюбити фізичне виховання незалежно від відхилення у їх психофізичному розвитку. Вони у дітей досить різноманітні й можуть належати до слухової, зорової, мовної, рухливої, інтелектуальної, емоційно-вольової сфер, до окремих сторін психічної діяльності сприймання, уваги, пам'яті, мовлення, мислення тощо, які викликані патологічними відхиленнями в розвитку. У більшості такі діти навчаються в спеціальних школах, оскільки через особливості психофізичного розвитку вони потребують спеціального організованого корекційного навчання. Навчалися такі діти і в загальноосвітніх школах України, зокрема і в Музичанській загальноосвітній школі.

З інтерв'ю педагога-практика Гомзяк Олександри Семенівни стало відомо, що у школі з 1970 по 1990 рр. працювали групи дітей з обмеженими можливостями. У групах було від 5 до 7 чоловік і всі діти були з якимись вадами: зору, руху чи слуху. Олександра Семенівна з групами цих дітей працювала окремо в позаурочний час, оскільки це було оформлено згідно наказу органами освіти УРСР. У Законі Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про народну освіту» (1974) зазначалося, що «Особлива роль у розвитку народної освіти належить педагогічним працівникам, діяльність яких ґрунтується на високому усвідомленні професійної і суспільної відповідальності за належну якість навчання і комуністичне виховання молодого покоління» [2]. Місцеві Ради народних депутатів Української РСР в галузі керівництва народною освітою керувалися законодавством Союзу РСР і Української РСР. Крім того, виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів керували підпорядкованими їм навчально-виховними закладами, вживали заходів до розвитку мережі цих закладів, правильного розміщення їх і зміцнення навчально-матеріальної бази, забезпечення загальної обов'язкової середньої освіти молоді, зміцнювали зв'язок школи з виробництвом, поліпшували трудове виховання і професійну орієнтацію, здійснювали контроль за забезпеченням учнів загальноосвітніх шкіл безплатними підручниками тощо.

Виконавчі комітети місцевих Рад здійснювали облік дітей шкільного віку, розподіляли у встановленому порядку фонд всеобучу і здійснювали контроль за його використанням, по поданню допомоги навчально-виховним закладам. Відповідно до розпоряджень місцевих Рад були прийняті рішення на місцевому рівні навчання фізичного виховання груп дітей з особливими потребами. Особливості їх полягали в індивідуальному навчанні за програмою лікувальної фізичної культури (далі – ЛФК). Основні фактори які визначали участь у фізкультурній діяльності осіб з обмеженими можливостями по зору був характер патології органу зору, стан здоров'я, фізичний розвиток, функціональний стан серцево-судинної, дихальної систем та опорно-рухового апарату, рівень загальної фізичної та психологічної підготовленості. Із спогадів Олександри Семенівни: «діти з вадами зору в моторному і фізичному розвитку відставали від своїх однолітків, які бачили добре. Це пов'язано з тим, що порушення органу зору і функцій зорового аналізатора обмежували дитину в повноцінному розвитку. Наслідком зниженого зору була недостатня рухова активність дитини, що в свою чергу, спричиняла відставання фізичного розвитку, погіршення рухової функції координації, орієнтації в просторі. В організації навчання та реабілітації дітей з вадами зору в умовах спецгрупи всі дотримувалися певного режиму у проведенні занять з ЛФК та інших методів фізичної реабілітації.

На даних заняттях враховувались дані медичного діагнозу і прогнозу, а також протипокази до застосування фізичних навантажень при різних порушеннях органу зору і функцій зорового аналізатора. Закріпленням матеріалу було проведення значної кількості відкритих уроків з ЛФК, де спецгрупа дітей, на своєму рівні відповідно до індивідуальної програми вміло показувала свої вміння, знання та навички» [1]. Зазначимо, що діти з особливими потребами були на контролі в місцевих органах і їх навички постійно перевірялися. Ці діти вміло показували свої здібності. Відповідно до норм ЛФК проводилися контрольні заняття які оцінювалися згідно навантажень цих дітей. Згодом було відзначено педагогічним колективом школи, дирекцією та вищими органами освіти майстерні проведення Олександрою Семенівною різні заняття в ігровій формі з ЛФК.

Метою створення найсприятливіших умов для навчання та виховання дітей Музичанської загальноосвітньої школи переймалися ще на початку ХХ ст. місцеві селяни, а саме: «уповноважені від громади селяни І. Терещенко та Ю. Колумбет звернулися до канцелярії Київського генерал-губернаторства з проханням збудувати освітній заклад у селі Музичі. У збудованій школі було всього два класи, а згодом у 1928 р. відкрили 3 і 4-й класи в будинку, де жив священик. Завідувала початковою школою З. С. Федченко» [3]. З літературних джерел відомо, що «Після війни була збудована семирічна школа на чотири класні кімнати. Школа була невелика, і діти навчалися у дві зміни. Очоловав заклад

Г. П. Клінковський, викладали Н. П. Кантоністова, Ф. Ф. Коваленко, О. С. Зозуля, І. С. Храмовський. У 1953 р. директором школи був Т. К. Німченко. І в 1963 році при школі відкрито кролеферму. По 100 і більше кролів вирощували учні щороку. У 1965 році школу очолив О. С. Солодкий і в 1967 році Борис Романович Єгорченко» [3].

У 1968 р. прийшла до школи молода спеціаліст з дипломом фізичного виховання Кіровоградського педагогічного інституту ім. В. Винниченка на посаду вчителя фізкультури. Директор школи Борис Романович прийняв майбутнього спеціаліста на цю посаду. Оцінивши здатність та цілеспрямованість молодого таланту дав їй класне керівництво в 5 класі [1].

**Рис. 1. Олександра Семенівна і 5 кл.
перед Музичанською середньою школою (1968/1969)**

Роки ішли, діти підростали, молодий педагог всю душу вкладала в учнів, просто жила ними. Разом зі своїм класом вона і в походи ходила, і на екскурсії возила і з ними та іншими шкільними дітьми (збірна), набираючи групи дітей їздила на відпочинки до моря у літній період. Вона вела всі організаторські роботи що стосувалися її класу. На фото (рис. 2 і 3) клас Олександри Семенівни, де дітей щойно прийняли до піонерської організації (1969).

Рис. 2, 3. Прийняття до піонерської організації (1969)

Місцева Музичанська школа на Київщині славилась. Навчалися в ній діти із околиць сіл. У 1973 р. було збудовано нову школу на 320 місць як неповну середню. Після закінчення восьмирічки школи учні продовжували навчання у Шпитківській та Гореницькій середніх школах. Із 1975 р. школа набула статусу середньої і значно збільшилася за кількістю учнів до 300 [3].

Зі слів Олександри Семенівни: «найбільше дітей навчалось у школі з села Луки» [1]. Саме ці діти були більшою кількістю класу. Любили її як рідну маму, у позакласні години розповідали про свої мрії, ділились спогадами. І вона змогла закласти їм любов до фізичної культури й до батьків, наставляла їх на правильний шлях і постійно оздоровлювала. Про це свідчать її поїздки до моря, де діти дихали морським повітрям й влаштовували змагання між командами волейболу чи футболу. Незалежно від пори року дітей вела на природу (фото 3). У її спогадах найяскравіше запам'яталися походи по рідній місцевості: у ліс за цілющими травами; до річки вивчаючи краєвиди; Боярський ліс до вузькоколійки М. Островського; до Літературно-меморіального музею М. Островського м. Боярки (майбутній автор всевітньо відомого роману «Як гартувалася сталь» (1934); знаменитого Боярського цілющого джерела; околицьніх озер, де діти плавали, загорали, а вечорами готували на кострі у казанках їсти, співали пісень, грали на гітарах та влаштовували різні фізичні й оздоровчі ігри.

Цікавими теж були екскурсії до різних міст України Одеси, Канева та ряду міст колишнього Радянського Союзу: Баку, Москву, Крим (в Керч, до Феодосії та ін.). Такі поїздки запам'ятовувалися дітям як яскраві спогади, з фотокартками які майоріли на дошці у класній кімнаті і на стінах шкільного коридору. Кожна екскурсія була кращою від попередньої, і навіть описувалися у дитячих творах на уроках української мови на тему: «Як ви провели літо?», «Як провели канікули?» [1].

Особливо запам'яталось педагогу-практику коли у рік Олімпіади (1980) Олександра Семенівна сама організувала змагання у школі. Усі діти школи взяли участь у проведенні олімпійських ігор. Всі діти школи вишикувалися на лінійку. Дирекція та класний керівник Олександра Семенівна оголосили про початок олімпійських ігор. Урочисто внесли олімпійський вогонь, що символізувало про початок олімпійських ігор. Основною формою роботи було: біг – 600 м., стрибки в довжину з місця, стометрівка, метання малого м'яча гра у футбол та інше. Брала участь діти які найкраще володіли тим чи іншим видом спорту. На змагання були запрошені батьки та гості школи. Олімпійські ігри школи закривалися на лінійці здавши рапорти учителю фізичної культури та дирекції школи. А вічний вогонь був як символ їх проведення. Дирекцією школи було відзначено високу та вмілу організацію проведення педагогом Олімпійських ігор – як одну з найкращих форм роботи з фізичного виховання в історії розвитку Музичанської школи [1].

Не менш вагомими були і гуртки із гімнастики, акробатики, ігри з баскетболу, волейболу, які проводила Олександра Семенівна. На її рахунок не одна дитина яку вона підготувала до вступу у вуз із гімнастики [1]. Гнучка і струнка, цілеспрямована і наполеглива молода вчителька намагалася бути корисною для своєї школи для дітей які її любили. Про це свідчить її багаторічна праця, понад 40 років в одній школі!

Рис. 4. Випускний (8 клас) Олександри Семенівни (1971/1972 н.р.)

Олександра Семенівна згадує, «яка приємна і тепла зустріч була з випускниками її класу! Минуло 30 років як її маленькі п'ятикласники, а згодом дорослі і красиві юнаки та дівчатка закінчили Музичанську загальноосвітню школу: Король Наташа, що була відмінницею класу (нині очолює директорство у Княжицькій загальноосвітній школі), Самойлик Олена (закінчила педагогічний Інститут ім. О.М. Горького і, нині працює вчителем молодших класів у рідній Музичанській школі), Король Валя (тримає фірму по розповсюдженню квітів з Голландії), Сологуб Коля, Ковальчук Володя та інші її учні які мають вищу освіту та професії... І, ось вони дорослі, у всіх свої родини приїхали майже всі у свою рідну школу, до своєї другої мами. Майже всі на перебіг хотіли сказати їй теплі слова, слова подяки за науку яку вселяла в кожну дитину, за тепло і любов, за те що була їм не класним керівником, а «класною мамою». Так, вона їх чула, а вони її поважали, слухались і любили все шкільне життя. І, навіть коли закінчили школу то ходили відвідувати свою улюблену вчительку. Писали їй листи, передзвонювалися, бачилися. І от, знову, як колись всі зібрались в актовому залі. Її учениця, а тепер подруга, Король Валя сказала слова вдячності Олександрі Семенівні, своїй другій мамі. За те, що їм дали такого чуйного, доброго і чудового класного керівника! Вона говорила довго і щиро. І, її слова не повторювалися, а лилися ніби пісня з її вуст. А потім, з величезним букетом троянд привітала свою улюбленицю із приємною зустрічю» [1].

Зі словами вдячності виступила і Олександра Семенівна. У виступі вона пригадала всі роки навчання, всі спогади враз стали перед очима. І, ніби зараз, педагог-практик ще раз і ще раз відчула себе потрібно школі, а особливо своїм дітям, своєму класу. І ніби вчора були уроки фізичного виховання, і ніби вчора ще давала зауваження і конкретні завдання своїм учням, а сьогодні вона вже має їх, як найкращих друзів, які її цінували і цінують, шанували і шанують, які постійно знаходять час щоб зустрітись, поспілкуватися. Такою душевною і теплою атмосферою Олександра Семенівна лише почувалася аж 30 років тому, коли випускала свій клас... [1]. Отже, промайнули роки, а спогади повертаюся знов і знов, і як приємно згадати, що ти був потрібний не лише рідним дітям, своїй сім'ї, але і шкільним, які тебе високо оцінили і цінують. Це найвища нагорода вчителя! Значить все було вірно, значить правильно навчала і виховувала. І про власних дітей не забувала, адже всі троє Олег, Віта і найменша Ілоночка навчалися у Музичанській загальноосвітній школі, і найстарший Олег закінчив школу на відмінно. Це свідчить про мудрість великого педагога, про її силу духа і цілеспрямованість, яку перейняли не лише шкільні діти, але і її власні, адже всі вони успішні та цілеспрямовані як колись і вона була, справжній педагог, яка не даремно стала колись на цей шлях!

У своїй педагогічній майстерності Олександра Семенівна під час уроків фізичного виховання керувалася важливим засобом формування всебічно розвинутої особистості через фізичне виховання усіх без винятку дітей. І, якщо дитина мала особливі потреби то все одно повинна була займатися фізичним вихованням за індивідуальною програмою ЛФК. Саме так і працювала Олександра Семенівна зі спеціальною групою дітей з особливими потребами. Пріоритетними завданнями у неї було здоров'я учнів, як найвищої цінності у суспільстві.

Здоров'я школярів – це найголовніше завдання вчителя. Саме так вона ставила завдання перед собою та учнями школи з якими легко і невимушено знаходила спільну мову, її заняття відвідували всі, адже не любити її було неможливо. За її здібності і талант, за вміння спілкуватися з дітьми, бути ближчою до них, любити їх. Музичанська загальноосвітня школа стала для неї другою рідною і затишною домівкою майже на сорок років життя. І, навіть не могло бути по-іншому, адже вчитель – це її призвання! Її педагогічні здібності вмійтність та мудрість були побудовані на міцному фундаменті єдності теорії і практики, проникнуті глибокою вірою в можливість виховання кращих якостей учителя вже у процесі практичної діяльності. Успішне розв'язання завдань навчання і виховання потребує не тільки педагогічних знань, а й знань навчити людину з дитинства розумно ставитися до свого здоров'я, фізичної та психічної культури, гартувати організм, уміло організовувати працю і відпочинок, раціонально харчуватися, відмежовуватися від хибних звичок. А це сприяло зміцненню здоров'я школяра, гармонійному розвитку його духовних сил для того, щоб у майбутньому він став повноцінним громадянином суспільства.

Доведено, що Музичанська загальноосвітня школа мала прекрасний злагоджений педагогічний колектив якого з пошаною згадує Олександра Семенівна. Районна адміністрація освіти дбала про школу, відбудовували та розширяли. Навчально-виховний процес удосконалювався. І, нині уже на заслуженому відпочинку згадує педагог-практик, що саме вона дала найкращі знання своєму класу, що її вихованці мають вищу освіту і повертаються працювати до своєї рідної школи та керують освітніми закладами. Встановлено, що ідеї Гомзяк О. С. на віки закріпилися у Музичанській середній школі і є прикладом для багатьох сучасних педагогів.

Висновок. Професійна успішність педагога-практика О. С. Гомзяк була особистісно якісною характеристикою діяльності як професійна, так і особистісна за її показниками, діловими якостями, що забезпечували її ефективність педагога та були джерелом постійного самовдосконалення. Її професійна успішність відображає високу педагогічну кваліфікацію і компетентність до становлення професійної

успішності і вплинув на всі аспекти життєдіяльності її як педагога, що й визначив високу продуктивність та гуманістичну спрямованість через створення умов до саморозвитку.

З інформаційних джерел відомо, що педагогічний колектив школи працював над проблемою «Впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчально-виховний процес як шлях до удосконалення творчої особистості вчителя та учнів». У 2007 році в школі були створені профільні класи техніко-технологічного профілю, після закінчення яких випускниці отримують кваліфіковану підготовку до вступу в училища та вузи [3]. На сучасному рівні облаштований кабінет обслуговуючої праці і спортивний зал став світлим і теплим, затишним приміщенням для дітей та педагогів. У ньому проводять уроки з фізичного виховання, ігри та різносторонні змагання, а отже, школа і нині процвітає, красується на берегах ставків і серед запашних, вічнозелених ялин які з початку її заснування, протягом 100-ліття прикрашають садибу Музичанської загальноосвітньої школи.

Перспективи подальших досліджень мають бути в реалізації передових впроваджуваних ідей педагогів в практику педагогічної освіти шляхом досягнення саморозвитку і буде прикладом для сучасних освітян.

References

1. Взятя інтерв'ю Шевченко С. М. у вчителя вищої категорії з фізичного виховання Музичанської загальноосвітньої школи Гомзяк Олександрі Семенівни 13 лютого 2021 р.
Vziata interv'iu Shevchenko S. M. u vchytelia vyshhoi katehorii z fizychnoho vyhovannia Muzychanskoj zagalnoosvitnioi shkoly Gomziak Oleksandry Semenivny 13 liutogo 2021 r. [Took an interview with Shevchenko S. M. to a teacher of the highest category in physical education of the Muzychansk secondary school Gomzyak Alexandra Semyonovna February 13, 2021]
2. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про народну освіту». Постанова Верховної Ради Української РСР від 28.06.1974 № 2779-VIII. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T742778.html
Zakon Ukrayins'koyi Radyans'koyi Sotsialistychnoyi Respubliky «Pro narodnu osvitu». Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrayins'koyi RSR vid 28.06.1974 № 2779-VIII [Law of the Ukrainian Soviet Socialist Republic «On Public Education». Resolution of the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR of June 28, 1974 № 2779-VIII]. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T742778.html
3. Сайт Музичанської загальноосвітньої школи I-III ступенів Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області (нині Музичанська загальноосвітня школа I–III ступенів Білогородської сільської ради Бучанського району Київської області). URL : <http://muzychi-school.edukit.kiev.ua/>
Sayt Muzychans'koyi zahal'noosvitn'oyi shkoly I-III stupeniv Kyuevo-Svyatoshyns'koyi rayonnoyi derzhavnoyi administratsiyi Kyuivs'koyi oblasti (ynni Muzychans'ka zahal'noosvitnya shkola I–III stupeniv Bilohorods'koyi sil's'koyi rady Buchans'koho rayonu Kyuivs'koyi oblasti) [Site of the Muzychanskaya secondary school of I-III levels of the Kiev-Svyatoshinskaya district state administration of the Kiev region (now the Muzychanskaya secondary school of the I-III levels of the Belogorodskaya village council of the Buchansky district of the Kiev region)]. Retrieved from <http://muzychi-school.edukit.kiev.ua/>
4. Фізична культура у сфері освіти. Ст. 26. URL : https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_26/
Fizychna kultura u sferi osvity. St. 26. [Physical culture in the field of education. Article 26.]. Retrieved from https://protocol.ua/ua/pro_fizichnu_kulturu_i_sport_stattya_26/
5. Шевченко С. М. В. О. Сухомлинський: турбота про здоров'я школярів – найважливіше завдання вчителя. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2017. Вип. 7. С. 391-398.
Shevchenko, S. M. (2017). V. O. Sukhomlynskyu: turbota pro zdorovya shkolnyariv – nayvazhlyvishe zavdannya vchytelya [V.A. Sukhomlinsky: caring for the health of schoolchildren is the most important task of the teacher]. *Pedagogichna osvita: teoriya i praktyka – Pedagogical education: theory and practice*, 7, 391-398.

Shevchenko S.

ORCID: 0000-0002-0432-8893

Candidate of Pedagogical Sciences/PhD, Senior Research Officer,
Senior Research Officer at the Department of History and Philosophy of Education,
Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine), E-mail: shevchenko_s_n@ukr.net

Gomzyak A.

PhD Student of the Academy of Communications named after A.S. Popov
(Kyiv, Ukraine), E-mail: astrau@ukr.net

Gomzyak A.

Teacher of the highest category in physical education,
Muzychanskaya secondary school
(Muzychi, Kyiv region, Ukraine)

**IMPLEMENTATION OF THE IDEAS OF A PHYSICAL EDUCATION TEACHER
OF THE MUSICHAN COMPLEX SCHOOL INTO THE EDUCATIONAL PROCESS
(ON THE OCCASION OF THE 75TH BIRTHDAY OF ALEXANDRA SEMYONOVNA GOMZYAK)**

The article analyzes the ideas of a physical education teacher from the Muzychanska secondary school Gomzyak Aleksandra Semenivna; highlights the practical activities of a teacher of the highest category of the Muzychansk secondary school as purposeful work with children for the sake of their health; the essence of physical education for children is revealed; the importance of the subject of physical education as a health-protective function of every child is shown.

***The purpose of the article** is to analyze the practical activities of a teacher of the highest category in physical education A. S. Gomzyak as a professional worker of his work and to show the ideas of a teacher-practitioner have been introduced for the sake of preserving the health of children.*

***Research methodology.** The article uses a long-term systematic analysis of scientific, literary sources, based on the general scientific and partially scientific levels of knowledge. A live interview was taken with a practicing teacher with more than 40 years of experience, a teacher of the highest category in physical education Alexandra Semenivna Gomzyak. The methodological basis is a systematic analysis of pedagogical sources on the professional activities of teachers. The research methodology made it possible to single out the professional success of the teacher-practitioner as an extraordinary purposeful personally for the sake of the health and care of children.*

***The scientific novelty** of the research lies in the substantiation of the implemented ideas of the teacher's professional success, which consists of the following components: orientation to professional growth by means of the type of activity of physical education, the ability to self-knowledge, actualization of the ability to develop and provide children with a healthy lifestyle.*

***Conclusions.** The professional success of a teacher is a personal qualitative characteristic of activity, which is determined by both professional and personal indicators of Alexandra Semenivna Gomzyak. The teacher's purposefulness for constant self-development and self-improvement is a source of maintaining the constancy of professional success throughout the entire professional path of a teacher-practitioner, and determines high productivity and emotional comfort in her professional activities.*

***Key words:** teacher-practitioner, professional success of a teacher, physical education, Muzychanska secondary school, health, V. Sukhomlinsky, training, health improvement.*

Стаття надійшла до редакції 20.03.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України М. Б. Євтух